

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดแนวทางการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิเศษ ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.3 เกณฑ์การพิจารณาส่งเด็กพิเศษเรียนร่วม
2. แนวคิดการจัดการเรียนร่วม
 - 2.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กพิเศษในประเทศไทย
 - 2.2 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม
 - 2.3 แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนร่วม
 - 2.4 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม
 - 2.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับบุคลากร
 - 3.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม
 - 3.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดการเรียนร่วม
 - 3.3 กระบวนการสรรหามบุคลากร
 - 3.4 ประเภทและวิธีการสรรหามบุคลากร
 - 3.5 การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร
 - 3.6 ประเภทของการฝึกอบรม
 - 3.7 คุณลักษณะของครูที่ดีที่พึงประสงค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กพิเศษ

1.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ คือ เด็กที่มีความบกพร่อง (เด็กไร้ความสามารถในการเรียนรู้ มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กปัญญาอ่อน มีปัญหาในการพูดและภาษา เด็กออทิสติก มีปัญหาทางร่างกายและสุขภาพ สมองได้รับความเสียหาย และมีความบกพร่องทางการมองเห็นและการได้ยิน) เด็กปัญญาเลิศและเด็กมีความสามารถพิเศษ เด็กต่างวัฒนธรรมและภาษา และเด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงและด้อยโอกาส (Lewis and Doorlag, 1995, p. 26)

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มาจากภาษาอังกฤษว่า “Children with Special Needs” หมายถึง เด็กที่ไม่อาจพัฒนาความสามารถได้เท่าที่ควรจากการเรียนการสอนตามปกติ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของเด็ก (อุบล เล่นวารี, 2542, น. 1)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า เด็กพิเศษ คือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่าเด็กปกติทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางสภาพร่างกายหรือพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการเป็นไปอย่างช้าลง

1.2 ประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

The Council for Exceptional children แบ่งประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

1. เด็กปัญญาเลิศ
2. เด็กที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรม
3. เด็กที่มีความผิดปกติทางการสื่อสาร
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
5. เด็กปัญญาอ่อน หรือบกพร่องทางพัฒนาการ
6. เด็กบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ
7. เด็กบกพร่องทางการมองเห็น (Gearheart, Weishahn and Gearheart, 1996, p. 15)

การแบ่งประเภทของเด็กพิการในด้านการศึกษาที่ต้องพิจารณาความจำกัดทางร่างกาย และความจำกัดทางสติปัญญา ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการศึกษา ดังนี้

1. ความจำกัดทางสติปัญญา (Intellectual Limitation) แยกเป็น

1.1 กลุ่มเรียนช้า มีระดับเกณฑ์เชาวน์หรือไอคิว (Intellectual Quotient - I.Q.) ระหว่าง 70-90

1.2 กลุ่มปัญญาอ่อนพอเรียนได้ หรือปัญญาอ่อนเล็กน้อย มีระดับเกณฑ์เชาวน์ ระหว่าง 50-70

1.3 กลุ่มปัญญาอ่อนพอฝึกได้ หรือปัญญาอ่อนขั้นปานกลาง มีระดับเกณฑ์เชาวน์ ระหว่าง 35-49 คนพิการประเภทนี้ และประเภทที่มีระดับเกณฑ์เชาวน์ต่ำกว่านี้ควรอยู่ในความดูแลของแพทย์และการให้การศึกษาต้องมีการจัดและการฝึกสอน โดยผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

2. ความจำกัดทางร่างกาย (Physical Limitation) แยกเป็น

2.1 กลุ่มบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ ตาบอด และสายตาดูเห็นเลือนลาง

2.2 กลุ่มบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ หูหนวก และหูตึง

2.3 กลุ่มบกพร่องทางการพูด ได้แก่ พูดไม่ได้ และพูดผิดปกติ

2.4 กลุ่มบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ

2.5 กลุ่มบกพร่องทางพฤติกรรม ได้แก่ อารมณ์ไม่ปกติ และผิดปกติทางสังคม

นอกจากนั้นคนเดียวที่มีความพิการหลายอย่าง เรียกว่า พิการซ้ำซ้อน (Multiple Handicap) เช่น เป็นทั้งหูหนวก ตาบอด ปัญญาอ่อน เกิดขึ้นกับคนเดียวกัน (วาริ ธีระจิตร, 2545, น. 3)

อาจสรุปได้ว่า ประเภทของเด็กพิเศษสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ และเด็กที่มีความบกพร่องด้านร่างกาย

1.3 เกณฑ์การพิจารณาส่งเด็กพิเศษเรียนร่วม

เกณฑ์การพิจารณาเด็กพิการที่จะส่งเข้าเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ

1. ไม่ควรเป็นเด็กพิการซ้อน

2. ควรมีอายุอยู่ในวัยเดียวกับเด็กปกติ

3. ถ้าเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไม่ควรมีระดับ I.Q. ต่ำกว่า 50

4. ได้รับการฝึกเตรียมความพร้อม สามารถช่วยตนเองในการปฏิบัติภารกิจประจำวัน โดยไม่เป็นภาระต่อครูหรือโรงเรียน
5. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมสังคมกับเด็กปกติ
6. ผู้ปกครองจะต้องให้ความสนใจในการพัฒนาเด็กพิการร่วมกับครูการศึกษาพิเศษหรือครูปกติ
7. ในแต่ละห้องเรียนไม่ควรมีเด็กพิการต่างระดับเกิน 2 ชั้นเรียน (กนกพร เจริญฤทธิ์, 2546, น. 31)

2. แนวคิดการจัดการเรียนร่วม

2.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กพิเศษในประเทศไทย

ในอดีตการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยมีไม่ทั่วถึง เนื่องจากรัฐไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดตั้งโรงเรียนพิเศษในทุกจังหวัด ดังนั้นเพื่อให้เด็กพิเศษที่สามารถเรียนได้ขาดโอกาสในการได้รับการศึกษา รัฐบาลจึงเน้นการจัดการศึกษาในรูปแบบของการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ซึ่งเรียกว่า การศึกษาแบบเรียนร่วม (Mainstreaming) โดยมอบหมายภาระการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการให้แก่กระทรวงศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2487 เพื่อทดลองสอนเด็กพิการทุกประเภท พบว่า เด็กพิการสามารถเรียนได้ไม่ว่าจะเป็นความพิการที่เกิดจากร่างกายหรือสติปัญญา จากการทดลองดังกล่าวจึงเกิดการเริ่มทดลองจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2500 ซึ่งดำเนินการทดลองให้เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพญาไท โรงเรียนวัดชนะสงคราม โรงเรียนวัดพญาไย่ง โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดนิมมานรดี โรงเรียนสามเสนนอก และโรงเรียนวัดจันทร์สโมสร ต่อมาในปี พ.ศ.2507 มูลนิธิช่วยคนตาบอดโพ้นทะเลแห่งสหรัฐอเมริกา (American Foundation Oversea for Blind) ให้การสนับสนุนด้านวิทยากรแก่กระทรวงศึกษา เพื่อให้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ จึงทำให้การจัดการเรียนร่วมเป็นที่รู้จักแพร่หลายในบรรดาผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กพิเศษ อีกทั้งผู้ปกครองยังต้องการที่จะให้บุตรหลานของตนได้เรียนร่วมกับเด็กปกติมากขึ้น

พ.ศ.2520 ได้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเน้นการศึกษาแก่คนพิการ โดยมีใจความว่า “รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทาง

ร่างกาย จิตใจ หรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาทั่วถึง” จึงเห็นได้ชัดว่ารัฐเปิดโอกาสในการให้การศึกษาแก่เด็กพิการอย่างกว้างขวาง ในปี พ.ศ. 2526 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชปณิธานที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีความพิการทางหูแต่เยาว์วัยก่อนที่จะเข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ จึงได้มีพระกระแสรับสั่งให้สำนักพระราชวังติดต่อกับสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อจัดทำโครงการศูนย์ทดลองเด็กหูหนวกปฐมวัย ณ โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ อีก 3 ปีต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติดำเนินการโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ โดยดำเนินการทดลองสำหรับเด็กพิการ 2 ประเภท คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน และเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขึ้นที่โรงเรียนพญาไท โรงเรียนราชวินิต และโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2533 จนถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ขยายงานการจัดการเรียนร่วมไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจนครบ 76 จังหวัด

2.2 ความหมายของการจัดการเรียนร่วม

การเรียนร่วม ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Mainstreaming” หรือบางครั้งใช้คำว่า “Integration” ซึ่งมีความหมายเหมือนกัน คือ เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เด็กที่บกพร่องทางสายตา เด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่บกพร่องทางร่างกาย หรือเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา ฯลฯ ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเด็กปกติโดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นปกติสุข (สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, 2529)

การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษา ให้แก่เด็กพิเศษและเด็กปกติ เรียนร่วมตามแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาตามแผนการศึกษารายบุคคล และกระบวนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรบริหาร สอน และสนับสนุนทั้งการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษ (Kauffman, Gottlieb, Agard and Kukic, 1975, pp. 1-12 in Buscaglia and Williams, 1979, p. 11)

การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การรวมเอาเด็กพิเศษเข้าไปในระบบการศึกษาปกติ มีการเรียนร่วมกิจกรรมและใช้เวลาว่างช่วงใดช่วงหนึ่งในแต่ละวัน ระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติ (เบญจาชลธารินทร์, 2532, น. 2)

การเรียนรู้ร่วม คือ การเติบโตของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีการควบคุมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งกฎหมายต้องการให้เด็กที่มีข้อบกพร่องและเด็กปกติได้เรียนด้วยกัน ในขอบเขตที่เหมาะสมให้มากที่สุดโดยดูพื้นฐาน ปัญหาทางพัฒนาการ และระดับทักษะของเด็กเป็นรายบุคคล (Allen, 1991, p. 54)

การเรียนรู้ร่วมไว้ว่าเป็นการศึกษาสำหรับเด็กวิธีหนึ่ง ซึ่งนำเด็กพิเศษเข้าเรียนร่วมในชั้นเดียวกับเด็กปกติ เพื่อทดแทนวิธีเดิมที่จัดการเรียนเป็นกลุ่มตามประเภทของความบกพร่อง (ผดุง อารยะวิญญู, 2533, น. 188)

การจัดการเรียนรู้ร่วมว่า เป็นการจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าไปในโครงการศึกษาทั่ว ๆ ไป ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กที่มีความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ซึ่งเด็กเหล่านี้จะได้รับการสอนเหมือนเด็กปกติในห้องเดียวกัน ซึ่งการเรียนรู้ร่วมนั้นมีความหมายเป็นทั้งความคิดรวบยอด และการปฏิบัติ ทางด้านความคิดรวบยอดนั้น การเรียนรู้ร่วมคือความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหมือนกับการจัดการศึกษาให้กับเด็กปกติ ส่วนทางด้านกรปฏิบัตินั้น การเรียนรู้ร่วมคือการจัดสถานที่ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุดที่พวกเขาต้องการได้จากความคิดรวบยอดและการปฏิบัติจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ร่วมเป็นมากกว่าการรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติเข้าด้วยกันทางด้านกายภาพ แต่การจัดการเรียนรู้ร่วมเป็นการวางแผนและการส่งเสริมสนับสนุนด้านการปฏิบัติให้ได้ผลในการนำเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มาสู่สังคมปกติ (Choate, 1993, p. 12)

สรุปได้ว่า การเรียนรู้ร่วม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิเศษ โดยพิจารณาความพร้อมและความสามารถของเด็กพิเศษให้เหมาะสมที่สุด เพื่อทดแทนการจัดการเรียนการสอนเดิมและส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ของเด็กพิเศษให้มากขึ้น

2.3 แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนร่วม

แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนรูปรูป กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติมากที่สุด เป็นแนวคิดหลักของการศึกษาพิเศษในปัจจุบัน เป็นการนำเด็กเข้าสู่สภาวะปกติ เพื่อคงทักษะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็กพิเศษไว้ให้มากที่สุด โดยการให้โอกาสที่จะได้รับบริการทางการศึกษา รวมถึงได้รับการยอมรับเท่าเทียมกับเด็กปกติ

2. แนวคิดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเด็กพิเศษแต่ละประเภท ซึ่งครูจำเป็นต้องคำนึงถึงการปฏิบัติต่อเด็กพิเศษตามเหมาะสม เพื่อให้เด็กพิเศษสามารถพัฒนาไปได้สูงสุดตามความต้องการและตามศักยภาพของตน

3. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แยกประเภทตามความบกพร่อง เป็นการจัดบริการให้กับเด็กพิเศษตั้งแต่แรกเริ่ม โดยไม่บรรจุเด็กเข้าในความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาว่าปัญหาเกิดจากความบกพร่องหรือความล่าช้าทางวุฒิภาวะ ซึ่งสามารถกระตุ้นพัฒนาการให้เท่าเทียมกับเด็กปกติได้ในภายหลัง

4. แนวคิดที่เน้นการปฏิบัติจริง โดยส่งเสริมให้เด็กพิเศษสามารถที่จะปฏิบัติภารกิจในการใช้ชีวิตประจำวันได้

5. แนวคิดการประสานงานระหว่างงานวิชาชีพสาขาต่าง ๆ เป็นการจัดการประสานงานในด้านการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยนักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ และครอบครัวของเด็กพิเศษต้องสามารถนำความรู้ของแต่ละบุคคลมาปรับใช้ในการพัฒนาเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กพิเศษมีพัฒนาการอย่างสมบูรณ์

6. แนวคิดทางพฤติกรรมนิยม เป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กพิเศษ เพื่อควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยใช้หลักการวางเงื่อนไข หรือการเสริมแรง

7. แนวคิดทางนิเวศวิทยา เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยปรับตัวเข้าหากันระหว่างเด็กพิเศษกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคล และเปลี่ยนความอดกลั้นของระบบความแตกต่างของบุคคลด้านความสามารถและความเป็ยเบนที่สังคมรับรู้ ซึ่งพัฒนาเด็กพิเศษให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพการพัฒนารบุคคล ระดับความสามารถ และปฏิภรกรรยาของสังคมที่มีความสำคัญและสอดคล้องกัน โดยตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อกันและกันด้วย

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนร่วม

การเรียนร่วมเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กพิเศษได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ เพื่อส่งเสริมให้เด็กพิเศษได้รับโอกาสการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. การเรียนร่วมกับชั้นเรียนปกติ ควรจัดให้กับเด็กที่มีความพิการน้อย หรือหลังจากที่เด็กเหล่านั้นได้รับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพด้านที่จำเป็น และพร้อมที่เรียนร่วมกับเด็กปกติได้

2. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและมีครูให้คำแนะนำปรึกษา วิธีนี้คล้ายกับวิธีแรก โดยที่เด็กพิเศษจะเรียนร่วมกับเด็กปกติ แต่มีครูให้คำแนะนำปรึกษาพิเศษ ซึ่งครูช่วยให้คำแนะนำในด้านการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ รวมถึงการประเมินผลการศึกษาของเด็กพิเศษด้วย

3. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและการร่วมสอนของครู วิธีนี้เป็นการร่วมสอนของครูที่สอนเด็กปกติกับครูที่สอนเด็กพิเศษ โดยครูแบ่งความรับผิดชอบซึ่งกันและกันในการสอนชั้นเรียนปกติ

4. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติและห้องเสริมวิชาการ เด็กพิเศษใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในชั้นเรียนปกติ เมื่อใดที่เด็กพิเศษมีปัญหาในการเรียนในชั้นเรียนปกติ เด็กพิเศษเหล่านี้สามารถมาเรียนที่ห้องเสริมวิชาการได้ตามความต้องการของตน โดยมีครูการศึกษาพิเศษเป็นผู้สอน

5. การจัดชั้นเรียนปกติและการจัดชั้นเรียนพิเศษ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนโดยที่เด็กพิเศษจะเรียนบางวิชาในชั้นเรียนปกติ และเรียนบางวิชาในชั้นเรียนพิเศษ ซึ่งวิชาส่วนใหญ่ที่เด็กพิเศษเรียนในชั้นเรียนพิเศษนั้น มักเป็นวิชาที่มีเนื้อหายากต่อความเข้าใจ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น

6. การจัดชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลา จะจัดเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องประเภทเดียวกันไว้ด้วยกัน โดยเด็กเหล่านี้จะใช้เวลาเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลา และไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, น. 221-223)

2.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนร่วม

ในการจัดการเรียนร่วมเกิดประโยชน์หลายด้าน ดังนี้

1. ด้านการเรียน เด็กพิเศษได้รับโอกาสทางการเรียนอย่างเท่าเทียมกับเด็กปกติโดยไม่มีข้อกีดเว้น และได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม

กับความต้องการของเด็กพิเศษ และยังได้รับการดูแลจากครูการศึกษาพิเศษอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้เด็กพิเศษมีโอกาสเข้าโรงเรียนใกล้บ้าน หรือไม่ต้องเดินทางไปโรงเรียนพิเศษที่อยู่ห่างไกลมากเป็นการประหยัดเวลาในการเดินทาง ซึ่งสามารถนำเวลานั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการฝึกหัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในอนาคต

2. ด้านสังคม เด็กพิเศษสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมปกติได้ดีขึ้น โดยที่สังคมยอมรับและยุติการแบ่งแยกเด็กพิเศษกับเด็กปกติ รวมทั้งให้ความเข้าใจและพยายามช่วยเหลือเด็กพิเศษ ให้เด็กพิเศษไม่รู้สึกละแวกแยกกับบุคคลอื่น

3. ด้านงบประมาณของรัฐ เมื่อเด็กพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ รัฐจึงไม่มีความจำเป็นในการสร้างโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กพิเศษ ซึ่งช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐส่วนหนึ่ง แต่รัฐต้องพยายามหาและเพิ่มบุคลากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็กพิเศษด้วย

3. แนวคิดเกี่ยวกับบุคลากร

3.1 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม

นอกจากบุคลากรที่มีในโรงเรียนแล้ว ยังมีบุคลากรที่มีความจำเป็นในการจัดการเรียนร่วม ดังนี้

1. ครูประจำชั้นพิเศษ เป็นครูที่ได้รับการฝึกอบรมเฉพาะด้าน และทำหน้าที่สอนประจำชั้นพิเศษในโรงเรียน

2. ครูเวียนสอน เป็นครูที่เดินทางจากโรงเรียนหนึ่งไปอีกโรงเรียนหนึ่งหรืออีกหลายโรงเรียน โดยทำหน้าที่สอนเด็กพิเศษ

3. ครูเสริมวิชาการ เป็นครูที่สอนเด็กเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ

4. ครูที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำแนะนำครูปกติในการปฏิบัติตนต่อเด็กพิเศษและการวางแผนการเรียนการสอนสำหรับเด็กเหล่านั้น

5. ครูแนะแนว ให้คำแนะนำในด้านการศึกษา และการปรับตัวให้กับเด็กพิเศษ ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพสำหรับเด็กพิเศษด้วย

6. ครูสอนพูด/แก้ไขการพูด สอนพูดแก่เด็กพิเศษ

7. ครูผู้ช่วย เป็นครูที่ช่วยครูปกติในการสอนเด็กพิเศษ

8. นักจิตวิทยา มีหน้าที่ทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งจำเป็นในการคัดแยกประเภทของเด็กพิเศษ รวมถึงการให้คำปรึกษาแก่ครูและเด็กพิเศษ
 9. นักสังคมสงเคราะห์ มีหน้าที่แนะนำและช่วยเหลือเด็กพิเศษ โดยเฉพาะด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ
 10. แพทย์ ทำหน้าที่ตรวจ วินิจฉัยและวางแผน เพื่อการบำบัดรักษาต่อไป
 11. จิตแพทย์ ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาโดยเฉพาะด้านอารมณ์และพฤติกรรม
- (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, น. 229 - 231)

3.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดการเรียนร่วม

การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ให้พร้อมดูแลเด็กพิเศษและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิเศษนั้นเป็นสิ่งสำคัญ บุคลากรที่ต้องเตรียมความพร้อมมี 5 ประเภทใหญ่ คือ

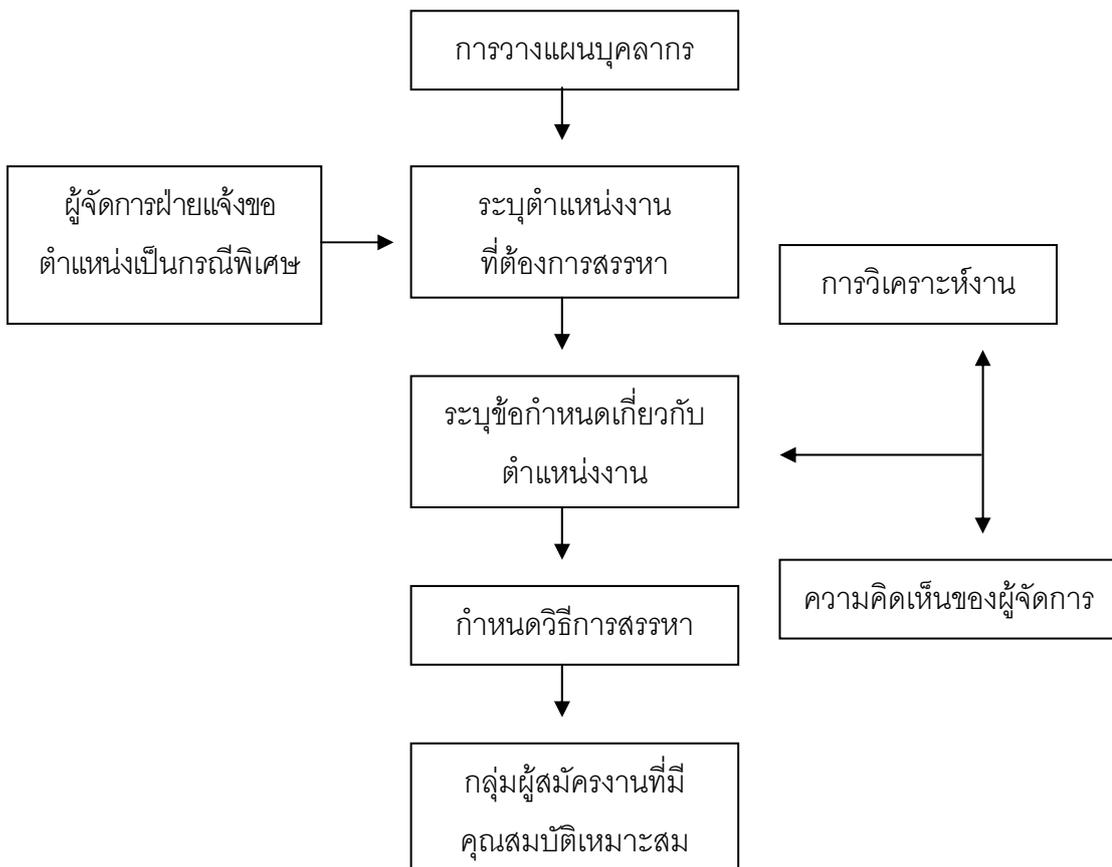
1. ผู้บริหาร ต้องมีเจตคติที่ดี มีหลักในการบริหารจัดการเรียนร่วม และสามารถทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ รวมทั้งส่งเสริมให้กำลังใจในการปฏิบัติและจัดหาบริการสนับสนุน เพื่อเสริมงานการเรียนร่วม
 2. ครูการศึกษาพิเศษ ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้พื้นฐานและวิธีการสอนเด็กพิเศษในการเรียนร่วม ทั้งนี้ต้องมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม โดยเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และยอมรับให้เข้าเรียนในฐานะเด็กคนหนึ่งโรงเรียน อีกทั้งเข้าใจวิธีการประสานงานกับบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย
 3. ครูในโรงเรียน ควรมีความรู้ความเข้าใจเด็กพิเศษ รวมถึงสามารถให้ความรู้ในการจัดการเรียนร่วมแก่เด็กนักเรียนและผู้ปกครองได้
 4. นักเรียนปกติ ควรมีความเข้าใจและทราบถึงวิธีการช่วยเหลือเด็กพิเศษอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งมีเจตคติที่ดีในการยอมรับและมองเห็นคุณค่าความสามารถของเด็กพิเศษ
 5. ผู้ปกครอง ในกรณีผู้ปกครองของเด็กปกติควรมีความเข้าใจเด็กพิเศษ และทราบว่าเด็กพิเศษควรได้รับโอกาสเท่าเทียมกับเด็กปกติ อีกทั้งการจัดการเรียนร่วมของสถานศึกษาจะไม่มีผลกระทบต่อเด็กปกติ ในกรณีของผู้ปกครองของเด็กพิเศษต้องทำความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือเท่าที่ทำได้แก่เด็กพิเศษ รวมทั้งต้องยอมรับในความผิดปกติของเด็กพิเศษด้วย
- (กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, น.24-25)

3.3 กระบวนการสรรหาบุคลากร

การสรรหาบุคลากร (personnel recruitment) คือ การบวนการค้นหา คัดเลือก และ จูงใจบุคคลที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้กับองค์กร ซึ่งกระบวนการสรรหาเป็นสิ่งสำคัญ ที่ทำให้องค์กรได้รับบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องกระทำอย่างเชิงรุก และเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ภาพที่ 2.1

กระบวนการสรรหาบุคลากร

ที่มา: การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ของ ชูชัย สมิทธิไกร พ.ศ.2547 น. 115

3.4 ประเภทและวิธีการสรรหาบุคลากร

การสรรหาบุคลากรจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การสรรหาจากภายในองค์กร (internal recruitment) คือ การคัดเลือกจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในองค์กร ให้บุคลากรคนนั้นปฏิบัติงานในตำแหน่งใหม่ ช่วยลดเวลาในการปรับตัวของพนักงาน เพิ่มพูนขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีโอกาสมากที่ได้พนักงานที่มีความเหมาะสมสำหรับตำแหน่งงานใหม่ โดยมีวิธีการสรรหาบุคลากร 2 วิธี ได้แก่ การประกาศรับสมัครอย่างเป็นทางการ เป็นวิธีการแจ้งบุคลากรปัจจุบันขององค์กรทราบถึงการเปิดรับสมัครตำแหน่งงานใหม่ แต่อาจทำให้เกิดความขัดแย้งในองค์กรได้ และการประกาศรับสมัครอย่างไม่เป็นทางการ วิธีนี้อาจทำได้หลายวิธี เช่น ผู้บริหารของตำแหน่งที่ว่างเป็นผู้คัดเลือกบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่แทน องค์กรแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือก ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์เป็นผู้คัดเลือก และเลือกจากแผนภูมิการทดแทน

2. การสรรหาจากภายนอกองค์กร (external recruitment) คือ การคัดเลือกบุคลากรภายนอกองค์กร จะได้รับแนวความคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาองค์กร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็อาจทำลายขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในได้ วิธีการสรรหาบุคลากรจากภายนอกมี 3 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การสรรหาโดยการประกาศตามสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ วิธีนี้สามารถเข้าถึงบุคคลต่าง ๆ ได้กว้างขวาง

วิธีที่ 2 การสรรหาจากบุคคลที่เข้ามาสมัครด้วยตนเอง จะคัดเลือกจากใบสมัครที่บุคคลนั้น ๆ มาสมัครไว้ ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะทราบเรื่องการรับสมัครหรือไม่ทราบก็ตาม

วิธีที่ 3 การสรรหาโดยบุคลากรภายในเป็นผู้แนะนำ หรือการฝากเข้า วิธีการนี้เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงในการสรรหาบุคลากรที่เหมาะสมและมีคุณภาพสูง เนื่องจากเมื่อเข้ามาทำงานแล้ว มักจะไม่ลาออกง่าย ๆ

3.5 การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร

การฝึกอบรม คือ การทำให้คนเหมาะสมกับงาน เน้นการพัฒนาคนไปสู่ตำแหน่งหน้าที่หรืออาชีพ เป็นกรรมวิธีเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานของพนักงานทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ความชำนาญและการแสดงออก อีกทั้งเป็นกระบวนการที่ใช้เสริมความรู้

(Knowledge) ทักษะในการทำงาน (Skill) ความสามารถ (Capacity) ของบุคคลให้สามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่

ชั้นตอนที่ 1 การเตรียมพร้อมผู้เข้ารับการอบรมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ชั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่าง โดยมีการอธิบายประกอบเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เห็นภาพและเกิดความเข้าใจ

ชั้นตอนที่ 3 ให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติตามที่แสดงให้ดู

ชั้นตอนที่ 4 ติดตามดูการปฏิบัติ ซึ่แนะเพิ่มเติมและประเมินผล

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์การให้มีความรู้เพียงพอเพียงพอในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สรุปความจำเป็นของการฝึกอบรมได้ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และเพิ่มศักยภาพในการทำงานของบุคคล
2. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากร ช่วยให้รู้จักองค์การ และสามารถปรับตัวเข้ากับองค์การและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้ง่าย
3. บุคลากรในองค์การจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ โดยที่องค์การต้องจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความตื่นตัวและเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน เพื่อเพิ่มความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสร้างผลประโยชน์ให้แก่องค์การได้เพิ่มขึ้น

การฝึกอบรมมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลเป็นสำคัญ นอกจากนี้การฝึกอบรมยังเป็นประโยชน์ต่อทั้งบุคลากรและผู้บริหาร เพื่อทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วิชัย โสสุวรรณจินดา, 2547, น. 65-67)

3.6 ประเภทของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การฝึกอบรมของผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่ (preserve training) เพื่อให้ผู้เข้าปฏิบัติงานใหม่คุ้นเคยกับสถานที่ เรียนรู้ภาพรวมขององค์การและความรับผิดชอบในงาน รวมทั้งได้รู้จักพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน การฝึกอบรมนี้มักดำเนินการในรูปแบบปฐมนิเทศ (orientation) และการแนะนำงาน (induction training)

2. การฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน (inservice training) เป็นการอบรมภายหลังจากที่ปฏิบัติงาน เนื่องจากจะต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติงาน หรือปรับปรุงความสามารถในการทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน แบ่งย่อยได้อีก 6 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 การฝึกอบรมแบบลงมือทำงาน (on the job training) เป็นการเข้ารับการอบรมก่อนการปฏิบัติจริง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจได้อย่างรวดเร็วและเต็มที่ โดยดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรมบุคคลากรในช่วงเวลาสั้น ๆ การฝึกหัดงาน (apprenticeship training) การฝึกทำงานโดยได้รับค่าจ้างตอบแทน (internship training) การสับเปลี่ยนหน้าที่ (rotation assignment) และการศึกษาภายใต้การแนะนำ (supervised reading research)

ประเภทที่ 2 การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะในการปฏิบัติงาน (skill training) เป็นการอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและฝีมือในการทำงาน ตลอดจนเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน

ประเภทที่ 3 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (supervisory training) เป็นการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาระดับหัวหน้างาน เพื่อสั่งการและแนะนำการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้ชัดเจน และถูกวิธี ตลอดจนทำงานได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ประเภทที่ 4 การฝึกอบรมระดับการจัดการ (management training) ได้แก่ การฝึกอบรมในเรื่องจิตวิทยาผู้บริหาร ภาวะผู้นำ ภาวะสร้างสรรค์ ศิลปะการเกลี้ยกล่อม และการวินิจฉัยสั่งการ

ประเภทที่ 5 การพัฒนานักบริหาร (executive development)

ประเภทที่ 6 การฝึกฝนโดยตรง เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

3.7 คุณลักษณะของครูที่ดีที่พึงประสงค์

ลักษณะของครูที่ดี สามารถสรุปเป็นลักษณะสำคัญได้ 3 ด้าน คือ

1. ภูมิรู้ คือ คุณสมบัติส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดี เฉลียวฉลาด เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งการสอนดี การปกครองดี สอนสนุก ทำเรื่องยากให้ง่าย และสามารถอธิบายรวบรัดได้ชัดเจน

2. ภูมิธรรม คือ ลักษณะที่ดีในการประพฤติดีและสุจริต ทั้งกาย วาจา และใจ ตลอดจนต้องมีจรรยาบรรณ คุณธรรม ซื่อสัตย์ เสียสละ มีเมตตากรุณา ยุติธรรม และมานะอดทน

3. ภูมิฐาน คือ ลักษณะที่ดีด้านบุคลิกภาพ รูปร่างท่าทางดี แต่งกายดี พูดจาไพเราะนุ่มนวล น้ำเสียงชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ และมีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้าได้กับบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกชนชั้น (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2544, น. 64-75)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม ผู้ศึกษาได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสรรหาและการพัฒนาอาจารย์ที่ให้การศึกษาศึกษาพิเศษ ดังนี้

กนกพร เจริญฤทธิ์ (2546, น. 116-120) ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมต่อการจัดโครงการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติกในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่าครูที่มีคุณวุฒิทางด้านการศึกษาพิเศษมีจำนวนน้อยกว่าครูที่ไม่มีคุณวุฒิทางด้านการศึกษาพิเศษ สำหรับครูที่เข้าร่วมโครงการเรียนร่วมเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไปมีจำนวนน้อยกว่าครูที่เข้าร่วมโครงการ 0-5 ปี ทั้งนี้การศึกษาค้นคว้าต้องการการช่วยเหลือของบุคลากรในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กออทิสติก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับเด็กออทิสติกและเทคนิควิธีการสอน สิ่งที่ต้องการการช่วยเหลือ คือ การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล

2. ด้านความต้องการสื่อและการผลิตสื่อ สิ่งที่ต้องการการช่วยเหลือ คือ วิธีการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ

3. ด้านการบริการสนับสนุน สิ่งที่ต้องการการช่วยเหลือ คือ การบริการให้คำปรึกษาและแนะแนว

นอกจากนี้ยังเสนอแนะว่า ควรนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสรรอัตรากำลังครูแนะแนว และครูจิตวิทยา ให้กับโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม หรืออาจจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนด้วย รวมทั้งควรมีการขยายระยะเวลาการฝึกอบรมครูการศึกษาพิเศษให้มีระยะเวลายาวนานขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ครูได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจจัดให้มีการศึกษาดูงานและให้ทุน

การศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาพิเศษเพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้ทางสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูควรมีการบรรจุวิชาการศึกษาพิเศษเป็นวิชาพื้นฐานลงในหลักสูตรให้แก่ นักศึกษาทุกวิชาเอก โดยให้ครอบคลุมทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะคิด และทักษะการปฏิบัติงานด้วย จึงอาจสรุปได้ว่าการฝึกอบรมและการพัฒนาครู อาจารย์นั้นยังคงเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กพิเศษ

จิตติมา อิมอุตม (2543, น. 146-154) ได้ศึกษาการประเมินโครงการการเรียนร่วมของเด็กพิเศษในโรงเรียนปกติ กรณีศึกษาโรงเรียนพญาไท และโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จากการศึกษพบว่าโรงเรียนพญาไท เน้นให้เด็กพิเศษเรียนแยกจากเด็กปกติ ซึ่งทำให้เด็กพิเศษกับเด็กปกติเรียนรู้กันค่อนข้างน้อย ซึ่งครูในห้องพิเศษและครูในห้องปกติมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าเด็กพิเศษสามารถพัฒนาได้ แต่ต้องเรียนในห้องเรียนพิเศษเท่านั้น ถ้าเด็กพิเศษเข้ามาเรียนกับเด็กปกติอาจทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอน ถึงแม้ว่าครูผู้สอนในโครงการจะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนเด็กพิเศษแล้วก็ตาม แต่บางครั้งความรู้ในการสอนเด็กพิเศษยังไม่ดีเท่าที่ควร ในด้านพัฒนาการของเด็กพิเศษจะออกมาในรูปของการช่วยเหลือกันระหว่างเด็กพิเศษ รู้จักควบคุมอารมณ์โดยการฝึกนั่งสมาธิ และฟังเพลงเพื่อผ่อนคลายความก้าวร้าว

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม เน้นการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ทำให้เด็กมีการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และเป็นรูปแบบที่มีการเรียนร่วมเป็นบางวิชากับเด็กปกติ ซึ่งอาจารย์ในห้องปกติเห็นว่า เด็กพิเศษสามารถพัฒนาได้ แต่ต้องมีอาจารย์ในโครงการเข้ามาช่วยเหลือด้วย นอกจากนี้โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม มีความพร้อมของอาจารย์ค่อนข้างมาก เนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กพิเศษ และอาจารย์ในโครงการยังช่วยดูแลเด็กพิเศษอย่างใกล้ชิด โดยอาจารย์ในโครงการ 1 ท่าน จะรับผิดชอบเด็กไม่เกิน 4 คน ในด้านพัฒนาการ เด็กพิเศษพยายามปรับตัวเอง และพัฒนาตนเองตามความศักยภาพได้

ณัฐกฤตา ไพศาลสมบัติ (2543, น. 189-203) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 จากการศึกษพบว่าโรงเรียนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนร่วมระดับอนุบาลได้เหมาะสมกับความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านวิธีการจัดครูเข้าสอนจะพิจารณาจากคุณสมบัติ บุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยของครูเป็นหลัก ส่วนเรื่องเตรียมความพร้อม ครูส่วนใหญ่ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนจากหนังสือแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือศึกษา

จากการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท ทั้งนี้มีระยะเวลาเพียง 2-5 วันเท่านั้น ซึ่งเวลาการเข้ารับการอบรมนั้นดูจะน้อยเกินไป นอกจากนี้ครูควรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ เทคนิค และวิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้ครูมีความชำนาญในการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาถูกต้องตามลำดับขั้นของการพัฒนาต่อไป

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนแนวคิดและผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์การศึกษาพิเศษมาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

